

nerozeznává mezi rozlukou a rozvodem manželství, a že pro naši judikaturu jest terminologie německého práva lhostejna. Ostatní právní vývody stěžovatelky jsou vyvráceny důvody uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Čís. 5577.

Ochrana jména (§ 43 obč. zák.).

Ochrany jména vynálezce může se i po uhasnutí patentu domáhati i ten, jehož rodovým jménem jest ono jméno. »Neoprávněné užívání jména« netýká se pouze užívání jména k označení osoby, nýbrž i k účelům obchodním a reklamním. Nevyhledává se, by oprávněnému vznikla hmotná škoda. Lhostejno, že oprávněný jest cizozemcem (Rakušanem).

(Rozh. ze dne 21. prosince 1925, Rv I 964/25.)

Žalobce byl synem zesnulého Ludvíka H-a, vlastníka patentu pro výroby asbestocementové břidlice. Oprávnění z patentu zaniklo roku 1915. Ježto žalovaná firma Eternitas v K. v Čechách, výroba materiálu k pokrývání střech, používala na tiskopisech označení: »Výrobní patent system H.«, domáhal se na ní žalobce žalobou, by upustila od užívání jmén »H.« a »Patent H.« na dopisech, reklamních lístcích, cennících, plakátech a v každém jiném způsobu. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, vymezil však rozsudkový výrok takto: »Žalovaná firma jest povinna pod exekucí zanechati užívání jména H. i ve spojitosti »patent H.« na dopisech, reklamních lístcích, cennících, plakátech a nápisech způsobem dosud používaným v obchodních tiskopisech.«

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujíc jako hlavní vadu odvolacího rozsudku nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), vytýká, že byla v něm nesprávně posouzena již otázka, zda je žalobce oprávněn ke sporu (aktivní legitimace). Žalobce domáhá se žalobou ochrany svého jména rodového »H.«¹⁾ Právo na jméno jest osobnostním právem soukromým,²⁾ jemuž přiznána byla ustanovením Šu 43 obč. zák. ve znění třetí dílčí novely zvláštní soukromoprávní ochrana proti užívání určitého jména osobou cizí neprávem a způsobem, poškozujícím zájmy pravého nositele jména. Je-li nesporno, že žalobce jest synem zesnulého Ludvíka H-a, vynálezce zvláštní výroby asbestocementové břidlice, až do roku 1915 patentem čís. 5970 v Rakousku chráněné a také v jiných zemích patentované a že sám žalobce jest účastněn na podniku Eternitové závody v B., společnosti s ruč. obm. s vkladem 4,320.000 Kč, oprávnňuje

¹⁾ Srov. Dr. Em. Adler: Der Namen im deutsch. u. oesterr. Recht 1925 str. 105 a násl.

²⁾ Srov. Motivy ku třetí dílčí novele str. 131 (zpráva komise ku § 1 vl. osnovy), Flieder: Právnick 1918 str. 190, 191.

ho k žalobě rodem nabyté právo na užívání jména »H.« proti žalované firmě, která příjmení »H.« spojuje s označením způsobu výroby svého podniku na asbestocementovou břidlici, pod firmou »Eternitas«, akc. továrna dehtových výrobků a krycích hmot v K. vedeného, a má žalobce dojista oprávněný zájem na tom, by cizí podnik nebyl uváděn ve spojitosti s jménem »H.«, jehož oprávněným majitelem jest pouze žalobce, jak bude doličeno.³⁾ Není tudíž výtká nedostatku aktivní legitimace žalobcovy důvodnou. Jest lhostejno, že vynálezcem výrobního patentu byl otec žalobcův, ježto rodové jeho jméno získal žalobce svým poměrem rodinným, čímž nabyt i práva k ochraně tohoto jména ve smyslu Šu 43 obč. zák., a mylným jest názor dovolatelčin, že jen vynálezce sám, t. j. Ludvík H. by byl oprávněn k žalobě podle tohoto ustanovení zákona. Žalobce domáhá se žalobou ochrany jména »H.« jako nynější nositel tohoto jména proti používání téhož jména žalovanou při jejím průmyslovém podniku⁴⁾ a nemají proto závažného významu dovolací vývody o tom, že žalobce není oprávněn disponovati jménem svého otce. Není ani správným tvrzení dovolání, že soudy uznaly žalovanou firmu povinnou, by upustila od užívání jména žalobcova, nýbrž uznaly, by zanechala užívání jména »H.« vůbec, při čemž jest rozhodný výrok rozsudečný. Jest přisvědčiti mínění nižších soudů, že dovolávané ustanovení zákona nemá na mysli pouze případ, kdy osoba třetí užívá cizího jména jen k označení osoby (osvojení si cizího jména), jak původně i vládní osnova navrhovala, nýbrž že slovy do zákona pojatými »neoprávněné užívání jména«, byla ochrana jména rozšířena i na případy, když někdo užívá cizího jména k účelům reklamním a o takový případ právě tu jde.⁵⁾ Neboť, užívá-li žalovaná firma ve svých obchodních tiskopisech (dopisních a reklamních) nápadným písmem — červeným — hned na prvním místě tiskopisu slov: »Výrobní system patent H.«, nebo německy: »Erzeugungssystem, verbessertes H's-Verfahren« a při tom slova »H's-Verfahren« nápadně červeně a velkými písmenami zdůrazňuje, využívá tím zřejmě jména »H.«, podle zjištění v obchodním světě chvalně známého co do výrobku asbestocementové břidlice, pro své obchodní účely a žalobce má dojista zájem, aby žalovaná firma upustila od používání jména, jehož nositelem jest nesporně nyní jen on sám. Žalovaná ve sporu nejen neprokázala, nýbrž ani netvrdila, že používání jména »H-ova« pro svůj podnik nějak získala, nemá tudíž práva jména tohoto užívat i neoprávněným jeho používáním pro své obchodní cíle zasahuje nepochybně do osobnostních práv žalobcových, který jediný má zákonný nárok na toto jméno, rodovým příslušenstvím nabyté. Nižší soudy správně uznaly, že postup žalované firmy při používání jména »H.« byl způsobilý vzbuditi omyl o oprávnění k užívání tohoto jména a že žalobce byl tím ve svých oprávněných zájmech poškozen,⁶⁾ když cizí firma užila

³⁾ Srov.: Dr. Adler; Der Namen str. 98, 99. Flieder: Právnik 1918, str. 191, předposl. odst.

⁴⁾ Staudinger: Komentář k něm. obč. zák. 1912, str. 119 pozn. 2.

⁵⁾ Dr. Adler: Der Namen, str. 87, 97/98 c), Motivy ku třetí dílčí novele str. 131: »Jeder unbefugte Gebrauch nicht nur die Anmasung ist als Tatbestand des Eingriffes gedacht.«

⁶⁾ Staudinger: Komentář k něm. obč. zák. 1912 str. 121 pozn. 8 a 9, str. 112 pozn. 1—6. — Warneyer: Komentář k něm. obč. zák. ku § 12 str. 26 odst. 2.

jeho rodového jména ku svým reklamním účelům, při čemž nesejde ani na tom, zda mu vznikla tím i hmotná škoda (srov. sb. n. s. čís. 2985). Jest lhostejno, na které slovo při používání jména »H.« v celkové souvislosti mínila žalovaná firma ve svých tiskopisech klásti váhu, zejména, zda chtěla zdůrazniti více slovo »systém«, ježto způsob a tiskové provedení, jakým užila jména »H.« ve svých obchodních tiskopisech, jak bylo již dříve doličeno, mohly snadno vzbuditi u kupitele, o výrobek se zajímajícího, mylnou domněnku, že jest oprávněnou nástupkyní ve jménu »H.«, kterémužto úsudku by nebránila ani okolnost, že v tiskopisech uváděla též jméno své firmy »Eternitas, akc. spol.«, ježto i jako cizí akciová společnost mohla pro své výrobky jména »H.« získati za úplatu. Žalovaná firma mohla zajisté postup vlastní výroby svým zákazníkům vylíčiti odborným způsobem a nebylo by jí dojista ani vytýkáno, kdyby se při tom zmínila, že její vlastní výroba asbestocementových břidlic byla přizpůsobena bývalému patentovanému výrobnímu postupu H-ovu, kdyby při obyčejné pozornosti bylo z vylíčení jejího poznatelné, že tu jde o podnik docela jiný, se jménem »H.« nikterak nesouvisící,⁷⁾ což však žalovaná firma neučinila, naopak používala jména »H.« takovým způsobem a v takové spojitosti při své reklamě, že mohla způsobiti klamnou domněnku, že jest oprávněnou uživatelkou tohoto jména a ze souvislosti slov »patent H.« v jejich tiskopisech mohl býti vzbuzen i další omyl zákazníků, že tu jde o způsob výroby patentem H. chráněný. Tyto úvahy vedly dovolací soud k tomu, že přesněji vymezil výrok rozsudečný. Mylným jest názor, že takovouto ochranou jména by se prodlužovala do nekonečna výsada patentní i po zrušení patentu, neboť patentem byl tu chráněn způsob a postup výroby a ten zrušením patentu stal se obecně přístupným a svobodným i pro žalovanou firmu. Ani okolnost, že žalobce jest cizozemec (státní příslušník rakouský), nemůže býti jeho žalobě na úkor, ježto podle §u 33 obč. zák. jest zásadně v Československém státě účasten všech práv jako tuzemci a žalovaná firma ani netvrdila, že v Rakousku — kdež doslovně stejný předpis o ochraně jména jest dosud v platnosti, jak tuzemským soudům jest známo (§ 271 c. ř. s.) a tudíž důkazu nepotřebuje — jest s čs. státními příslušníky při uplatnění práv podle §u 43 obč. zák. přísněji nakládáno, než se státními občany rakouskými, takže tu ani nevznikla pochybnost o zachování zásady vzájemnosti rakouskými soudy.

Čís. 5578.

Řád o zbavení svéprávnosti (cís. nařízení ze dne 26. června 1916, čís. 207 ř. zák.).

Do rozhodnutí o odporu jest přípustným dovolací rekurs na nejvyšší soud v každém případě, ať jde o srovnalá nebo různá rozhodnutí nižších soudů.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, R I 1030/25.)

⁷⁾ Dr. Adler: Der Name str. 97, 98, 99.